

Catre Rectoratul Universitatii "Babes-Bolyai" din Cluj-Napoca

Domnule Rector,

Subsemnata Elisaveta Stanciulescu, profesor universitar doctor in cadrul Catedrei de Sociologie a Facultatii de Sociologie si Asistenta Sociala, va aduc la cunostinta prin prezenta ca, *incepand cu data de 1 septembrie 2008, contractul meu de munca va inceta*, in temeiul art. 79 din Codul muncii - Legea 53/2003 modificata si completata. Am informat Consiliul facultatii in legatura cu aceasta decizie inca de la inceputul lunii aprilie 2008.

Am decis sa-mi asum riscurile pe care le implica renuntarea la un statut social superior, si implicit la singura sursa de venit stabil, din *ratiuni legate de valori si standarde*: doresc sa raman corecta, consecventa cu mine insami, sa continuu sa actionez potrivit valorilor si standardelor de care sunt atasata, dar constat ca acest lucru nu mai e posibil in invatamantul nostru actual – prins mai mult ca oricand in capcana unei imense contradictii intre idealurile afirmate retoric si practicile de fiecare zi.

Nu demisionez din cauza ca vreun rau special s-ar petrece in cadrele particulare ale Facultatii de Sociologie si Asistenta Sociala, respectiv ale Universitatii « Babes-Bolyai » din Cluj-Napoca. In calitate de sociolog al educatiei si de cadru didactic care a predat in trei dintre cele mai prestigioase universitati si in cele mai mari trei centre universitare din Romania, pot afirma cu certitudine ca problemele sunt in esenta aceleasi peste tot.

Ma retrag din lumea academica intr-un moment pe care argumente obiective ma indreptatesc sa il consider a fi unul dintre cele mai performante din cariera mea:

- sub aspect didactic, feedbackurile primite de la studentii care au frecventat cursurile indica un nivel inalt de apreciere: rezultatele evaluarilor anonime recoltate in mai-iunie 2008 de catre serviciul specializat al UBB de la studentii din ciclul I se situeaza intre 4,20 si 4,70, cu o medie a itemilor globali de 4,43 (in conditiile in care media pe facultate a fost de 3,99); de asemenea, studentii din anul I al Scolii Doctorale au solicitat, prin cerere inregistrata oficial si semnata de marea lor majoritate, continuarea cursului meu si in semestrul al doilea – caz

rarissim, daca nu chiar unic, in Romania, unde studentii se prevaleaza frecvent de dreptul de a scrie petitii, indeosebi impotriva profesorilor « exigenti », dar nu au obisnuinta de a se mobiliza pentru a sustine introducerea sau prelungirea unor cursuri (si nici nu sunt incurajati sa o faca);

- sub aspect stiintific, in cursul acestui an am definitivat un articol (autor unic) acceptat de *Current Sociology*, una dintre cele mai exigente si citate / indexate reviste de sociologie din lume – performanta, iarasi, *rarissima* deocamdata printre sociologii care traiesc si lucreaza in Romania;
- sub aspectul contributiei la dezvoltarea organizationala, voi aminti doar ca am reusit, cu colaborarea prof. dr. Maria Roth, crearea si acreditarea unui masterat interdisciplinar international cu diploma dubla (UBB – Freie Universitat Berlin) – unul dintre foarte putinele de acest tip care functioneaza deocamdata in Romania in domeniul stiintelor sociale.

*

Nu e aici locul pentru multe discutii, dar as dori totusi sa comunic cateva opinii. Convingerea mea e ca reforma sistemului educativ romanesc va ramane retorica gratuita atata vreme cat nu vom schimba radical *sistemul de testare-notare*. Oricat ar parea de atipic si ilogic, aceasta ar trebui sa constituie *prima prioritate in Romania*, din cauza ca elevii / studentii / parintii romani identifica prin traditie invatamantul cu notele si diplomele si sunt obisnuiti sa astepte ca la scoala sa se invete in primul rand, daca nu chiar exclusiv, lucrurile care sunt testate la examenele cruciale ; la randul lor, cei mai apreciati profesori se orienteaza in organizarea proceselor de predare-invatare dupa aceleasi repere (examenele) ; totodata, aici se afla sursa compromisurilor, coruptiei si complicitatilor care submineaza toate incercarile de instituire a unei culturi a calitatii.

In acelasi timp, ar trebui *sa popularizam larg, insistent, pe toate canalele, ideea importante pe care o are in invatare exercitiul personal, repetat de cate ori este nevoie*, in functie de particularitatile individuale. Majoritatea studentilor se prezinta astazi la examene fara a fi exersat *ei insisi, autonom*, alta capacitate sau competenta decat aceea de a memora rapid, in cateva zile sau ore, simplificat, trunchiat, deformat, informatia rezumata in suporturile de curs. Si promoveaza *in acest fel*, adesea cu note mari (fie-mi iertata comparatia, dar examenele de la Scoala de soferi necesita mai mult efort personal de invatare si mai mult exercitiu decat majoritatea examenelor din invatamantul superior romanesc actual)!

Opinia, atat de frecventa la noi in discutiile si deciziile cu privire la educatie, ca reusita ar depinde in primul rand de calitatea si munca educatorului nu a fost confirmata de niciun studiu aparut intr-o publicatie serioasa. Sigur, cadrul didactic e responsabil pentru calitatea unui numar de *resurse* de invatare (probleme / exercitii relevante pentru formarea unor capacitati si dezvoltarea unor competente cerute de viata reala, oportunitati de familiarizare cu modalitati *de gandire* in vederea rezolvarii eficace si etice a problemelor, informatie relevanta, sistematizata si explicitata, stimulare, feedback si recomandari), dar nu poate fi culpabilizat nici pentru modul in care elevii / studentii *aleg* sa utilizeze aceste resurse si nici pentru performantele pe care ei le obtin – dependente de un numar foarte mare de factori incontrollable (particularitatile fiecaruia si disciplina propriei munci de intelegere, memorare, exersare ; valorile-atitudinile familiei ; cultura locala ; cultura organizatiei etc.). Chiar genial sa fie, nici un educator nu-i poate aduce la un nivel satisfactor de performanta (reala, nu exprimata in notele pe care el insusi le « da ») pe elevii / studentii care nu atribuie scolii decat o functie formala si / sau nu desfasoara ei insisi o *munca* de invatare *continua*, cu *metodele de lucru* si *disciplina* specifice domeniului de activitate respectiv ; in pofida stereotipurilor larg impartasite, *motorul performantei in invatare nu e placerea, ci munca organizata*, o poate confirma orice performer, din orice domeniu.

Poate ca solutia cea mai eficace ar fi ca *rolurile de testare-notare sa fie separate de rolurile de predare-invatare*, eventual prin infiintarea unei *structuri autonome specializate* (departament / agentie / autoritate nationala). Avantajele acestei solutii ar fi acelea ca : (1) ar ajuta la perceperea corecta a scolii – ca furnizor de contexte si resurse de invatare – de catre elevi / studenti / parinti / cadre didactice ; (2) ar contribui la dezvoltarea unei culturi a calitatii in scoli (prin eliminarea mizei esentiale a compromisurilor, coruptiei si complicitatii – daca se doreste, intr-adevar aceasta !) ; (3) ar ajuta la diminuarea semnificativa a atmosferei agresive din institutiile de invatamant si ar contribui la cresterea caracterului educativ al relatiilor dintre elevi / studenti si dintre acestia si profesori (prin diminuarea competitiei interne si incurajarea cooperarii, diminuarea stressului, a presiunilor etc.) ; (4) ar permite elaborarea si evaluarea profesionista a testelor ; (5) ar evita distorsiunile generate de faptul ca profesorul care le « da » note propriilor elevi stie ca notele vor fi interpretate ca indicator al propriei competente.

Ar fi de asemenea util sa se renunte la testarea-notarea pe discipline si sa se instituiască *testari de sinteza, pe arii curriculare* (teste semestriale sau anuale si teste finale care

solicita rezolvarea unor probleme de viata reala, utilizand cunoasterea si modurile de gandire specifice respectivei arii curriculare). Testele ar fi mai relevante, studentii ar fi expusi unui numar mai mic de examene, evaluarea ar putea fi realizata *efectiv* de mai multi corectori, iar timpul pe care l-ar putea acestia aloca *efectiv* unei lucrari ar fi mai mare.

In orice caz, se impune *generalizarea anonimatului in testare*, fie dupa modelul american (teste computerizate), fie dupa modelul englezesc (combinand secretizarea numelui cu recorectarea unui esantion aleator stratificat din lucrarile la *toate* disciplinele / ariile curriculare, inclusiv optionale). *Anonimatul cadrelor care (re)corecteaza* ar aduce un plus de corectitudine.

Pentru ca astfel de schimbari sa se produca, ar trebui insa sa avem ***curajul politic sa ne asumam in statisticile oficiale procentul real de analfabetism functional***, incurajandu-i deschis si consecvent pe evaluatori sa testeze si sa noteze performantele *reale* ale elevilor / studentilor in ce priveste *capacitatile si competentele lor de a gasi, bazandu-se pe cunostinte stiintifice acurate, solutii eficiente si etice pentru problemele fundamentale ale vietii reale*. Testele internationale au pus in evidenta analfabetismul functional al majoritatii absolventilor din invatamantul general (fostii studenti isi amintesc probabil ca eu am diagnosticat fenomenul cu multi ani in urma, in cadrul cursurilor de sociologia educatiei) si un strat extrem de subtire al tinerilor capabili de performante superioare; daca teste similare ar fi administrate absolventilor de invatamant superior, ele ar proba – o afirm cu toata raspunderea – o rata scandaloasa a analfabetismului functional si la acest nivel, foarte departe de procentele de promovabilitate si de notele mari din cataloage ! Sigur, avem si aici cativa performeri, asa cum avem si studenti de mijloc, dar diplomele pe care le primesc au valoare egala pe piata muncii cu diplomele pe care le primesc colegii lor : despre ce egalitate a sanselor si justitie sociala vorbim aici !?!

Bucuresti, 7 august 2008

Prof. univ. dr. Elisabeta Stanciulescu